

Nordiska regeringars svar på skriftlig fråga E 10/2016 om asylsökande barn och deras skolgång

Norden tog ifjol emot ca 250 000 flyktingar. Av dessa var över 50 000 ensamkommande barn. Detta har konsekvenser för hela utbildningssystemet i Norden. De nordiska utbildningsministrarna hade ett möte 5.4.2016 i Heureka i Finland för att diskutera frågan med särskild fokus på språkundervisning av nyanlända barn och unga och akuta lärarfortbildningsbehov.

Rätten till utbildning är garanterad i lag för alla asylsökande barn i Norden.

I **Danmark** skall barn i läropliktsålder erbjudas undervisning antingen på asylanläggningen eller i anknypningen till denna. Undervisningen skall till sitt innehåll och omfång motsvara den undervisning som ges tvåspråkiga elever i grundskolan. Vissa barn kan erbjudas att delta i en ordinär grundskoleklassundervisning. När ett asylsökande barn har fått ett beslut om uppehållstillstånd, går ansvaret över till kommunen som ska erbjuda henne/honom undervisning i grundskolan. Samtidigt ska skolledaren göra en bedömning om eleven har förutsättningar att delta i den allmänna undervisningen eller erbjudas förberedande undervisning. Tvåspråkiga elever, som har språkliga förutsättningar att få ett tillräckligt utbyte inom den ämnesspecifika, allmänna undervisningen i klassen, har inom den allmänna undervisningen möjlighet till nödvändigt språkstöd. Till tvåspråkiga elever – om behovet av språkstödet betyder att de inte vid upptagningen kan delta i den allmänna undervisningen i klassen – ges undervisning i danska som andra språk.

I **Finland** har kommunen skyldighet att ordna för- och grundskoleundervisning, i praktiken oftast förberedande utbildning inför den grundläggande utbildningen, för alla barn som är bosatta inom kommunen, även barn som söker internationellt skydd. Asylsökande kan ansöka via gemensam elevintagning till förberedande yrkesutbildning, ifall kunskaperna i finska eller svenska uppfylls.

I **Island** kommer asylsökande barn in i utbildningssystemet senast 7 veckor efter att de har ansökt om asyl och därmed har barnen rätt till alla de stödformer som finns i utbildningssystemet.

I **Norge** har asylsökande i åldern 6–16-år rätt att delta i grundläggande utbildning inklusive andra stödformer för elever och nyanlända, om det är sannolikt att de vistas i landet mera än tre månader. I praktiken innebär det att barn som söker om asyl skall erbjudas undervisning genast när det kommer till Norge för asylansökningsprocessen tar mera än tre månader. Barnens plikt att delta i grundskoleundervisningen inträder när de vistas i landet tre månader. Sedan 2014 har asylsökare i åldern 16-18 år också rätt att ansöka till vidaregående undervisning och grundskoleinläring för vuxna om det är sannolikt att de stannar i Norge i mera än tre månader.

I **Sverige** har asylsökande barn inte skolplikt men de har samma rätt till utbildning som alla andra elever.

Grönland och Färöarna har inte tagit emot flyktingar. Flykting- och asylmottagning faller utanför **Ålands** självstyrelse och regleras i rikslagstiftningen.

I den akuta situationen har länderna även vidtagit särskilda åtgärder. I Norge har man exempelvis tacklat problemet med bristande tillgång till lärare och undervisningsmaterial delvis genom att etablera lärarpool bestående av frivilliga och pensionerade lärare och tagit fram digitalt undervisningsmaterial som hjälpmedel till målgruppen. Även tredje sektorn har aktivt involverats inom de nordiska länderna i frågan. Folkhögskolorna i Norden är involverade genom att de t.ex. erbjuder möjligheten för utbildning även för unga som anlänt sent i läropliktsåldern eller överskridit den.

På utbildningsministermötet 5.4.2016 konstaterade man vikten av fortsatt nordiskt erfarenhetsutbyte och samarbetet gällande flyktingssituationen inom hela utbildningssektorn. Finland kommer att som en del av sitt ordförandeskap ordna ett direktörmöte på ministerienivå där fokus kommer att vara på flyktingssituationen.

den 3 maj 2016 i Helsingfors

Sanni Grahn- Laasonen
undervisnings- och kulturminister, Finland
ordförande i det nordiska ministerrådet för utbildning och forskning MR-U